



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **K. W.**

skazanego za czyn z art. 291 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 października 2023 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z 14 lipca 2021 r. sygn. akt II K 444/21,

**uchyla zaskarżony wyroku nakazowy i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Grudziądzu do ponownego rozpoznania.**

(B.B.)

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Grudziądzu wyrokiem nakazowym z 14 lipca 2021 r. sygn. akt II K 444/21, uznał K. W. za winnego tego, że w dniu 31 marca 2021 r. w G., przy ul. [...], w lombardzie pomógł do zbycia za kwotę 300 zł roweru marki K., który został uzyskany za pomocą czynu zabronionego, tj. kradzieży z włamaniem dokonanej w

okresie od 24 do 31 marca 2021 r. w G., przy ul. [...] na szkodę M. S., z tym ustaleniem, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi, opisany w art. 291 § 2 k.k. i wymierzył mu karę 5 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, na poczet której, na mocy art. 63 § 1 k.k., zaliczył oskarżonemu zatrzymanie w sprawie od dnia 8 kwietnia 2021 r. godz. 7:40 do 8 kwietnia 2021 r. godz. 14:15, przyjmując że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności. Nadto, w oparciu o przepis art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 4 k.k., Sąd ten zobowiązał oskarżonego K. W. w okresie odbywania kary ograniczenia wolności do wykonywania pracy zarobkowej. Równocześnie zwolnił oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej, a powstałymi wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok nakazowy nie został zaskarżony i uprawomocnił się z dniem 20 sierpnia 2021 r.

Kasację od wskazanego wyżej orzeczenia wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając powyższy wyrok w całości, na korzyść skazanego K. W. Zarzucił w niej „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 500 § 1 i 3 k.p.k. oraz art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., polegające na wydaniu wobec oskarżonego K. W. wyroku skazującego w postępowaniu nakazowym, mimo że okoliczności popełnienia zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 291 § 1 k.k., w którego opisie nie wskazano wartości przedmiotu paserstwa, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego budziły wątpliwości odnośnie wartości roweru marki K., będącego przedmiotem czynności wykonawczej zarzucanego oskarżonemu występku, co wyłączało możliwość procedowania w tym trybie i skutkowało koniecznością skierowania sprawy do rozpoznania na rozprawie celem wyjaśnienia, czy czyn zarzucony oskarżonemu istotnie wyczerpał ustawowe znamiona występkę z art. 291 § 2 k.k., czy też stanowił wykroczenie, o którym mowa w art. 122 § 1 k.w.”

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Wadowicach i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Postępowanie nakazowe jest instytucją prawa procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, to znaczy takich, w których zebrany materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych zastrzeżeń co do winy i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu. Przesłanka braku wątpliwości co do okoliczności popełnienia czynu i winy oskarżonego odnosi się zarówno do wszystkich ustaleń w zakresie sprawstwa czynu, jak i wszystkich okoliczności mających wpływ na dokonanie właściwej oceny prawnej tego czynu. Podlega ona kontroli sądu rozpoznającego merytorycznie sprawę, a wystąpienie wątpliwości w tym zakresie, powinno prowadzić do odstąpienia od orzekania w trybie nakazowym i rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych (zob. *wyroki Sądu Najwyższego: z 9 lutego 2021 r. sygn. akt IV KK 275/20; z 7 marca 2012 r. sygn. akt II KK 30/12*).

W niniejszej sprawie materiał dowodowy powinien wzbudzić w sędziu *meriti* wątpliwości co do realizacji przesłanek wydania wyroku nakazowego. W pierwszej kolejności wskazać należy na brak w opisie występkę zarzucanego oskarżonemu K. W., wbrew wymogom wynikającym z art. 313 § 2 k.p.k., wartości roweru marki K., który został utracony w wyniku kradzieży z włamaniem, jaka miała miejsce w okresie od 24 do 31 marca 2021 r. do piwnicy należącej do M. S. i który to przedmiot oskarżony w dniu 31 marca 2021 r. pomógł zbyć sprawcy włamania. Opisując działanie oskarżonego, ograniczono się bowiem do wskazania kwoty, jaką K. W. otrzymał w wyniku sprzedaży w lombardzie opisanego wyżej roweru (300 zł). Owego uchybienia, mimo obowiązku wynikającego z treści art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., Sąd Rejonowy w Grudziądzu, wyrokując nie konwalidował. Tymczasem okoliczność ta ma istotne znaczenie, albowiem czyn z art. 291 § 1 k.k. jest czynem przepołowionym, co oznacza, że w zależności od wartości przedmiotu przestępstwa stanowi on przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. albo wykroczenie z art. 122 § 1 k.w. Z uwagi na ten przepołowiony charakter czynu zabronionego, obowiązkiem sądu *meriti* - co do zasady - jest zawsze dokładne ustalenie wartości rzeczy, aby prawidłowo określić zasadę odpowiedzialności za taki czyn (*por. wyrok Sądu*

Najwyższego z 25 marca 2020 r. sygn. III KK 138/20; czy wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2015 r. sygn. II KK 129/15).

Warto przypomnieć, że w dalszym ciągu zachowuje swą aktualność uchwała Sądu Najwyższego z 24 września 1997 r. (*I KZP 15/97, OSNKW 1997, nr 11-12, poz. 96*), gdzie jasno wskazano, że przedmiotem wykroczenia z art. 122 § 1 k.w. może być także mienie pochodzące z kradzieży z włamaniem, jeżeli jego wartość nie przekracza obowiązującej w danym czasie dla wykroczeń wysokości (zob. *m.in.: wyroki Sądu Najwyższego: z 11 marca 2022 r. sygn. II KK 34/22; z 21 maja 2020 r. sygn. III KK 63/20; z 16 marca 2016 r. sygn. III KK 38/16; z 12 lutego 2016 r. sygn. III KK 490/15; z 25 czerwca 2015 r. sygn. II KK 129/15; z 7 listopada 2014 r. sygn. II KK 298/14*).

Z zeznań pokrzywdzonego M. S. wynika, iż skutkiem kradzieży z włamaniem utracił m.in. cztery rowery: rower górski (koloru srebrnego) o wartości 3.000 zł, rower typu damka (koloru turkusowego) o wartości 1.000 zł, rower typu damka (koloru różowo-białego) o wartości 500 zł oraz rower górski (koloru „fioletowo-białego”) o wartości 500 zł (k. 7). Spośród tych rowerów odzyskał tylko rower górski marki K. w kolorze „czarno-niebiesko-białym” (k. 23-24, k. 26-28, k. 52-53, k. 54-55, k. 56). W toku związanego z tym przesłuchania zaniechano jednak odebrania od niego oświadczenia dotyczącego wartości odzyskanego mienia. Tym samym jego wartość nie została jednoznacznie ustalona. Niemniej jednak przedstawiony przez niego opis skradzionych rowerów, tudzież treść wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z 3 marca 2022 r. w sprawie o sygn. akt II K 444/21 - którym skazując P. Z. m.in. za popełnienie przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w czasie, miejscu i w sposób wyżej opisany na szkodę M. S. o łącznej wartości 8.000 zł (w tym rower marki K., który został zwrócony pokrzywdzonemu), zobowiązał skazanego, na podstawie art. 46 § 1 k.k., do naprawienia w całości szkody wyrządzonej M. S. poprzez zapłatę na jego rzecz kwoty 7.500 zł - wskazuje, iż wartość odzyskanego roweru górskiego może kształtować się na poziomie 500 zł. Tymczasem przypomnieć należy, iż od dnia 15 listopada 2018 r., a więc zarówno dacie popełnienia przez K. W. zarzucanego mu czynu (tj. w dniu 31 marca 2021 r.), jak i w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy w Grudziądzu (tj. w dniu 14 lipca 2021 r.), przepis art. 122 § 1 k.w. wyznaczał 500 zł jako granicę kwotową między

przestępstwem z art. 291 § 1 k.k. a wykroczeniem z art. 122 § 1 k.w., polegającym na nabyciu przez sprawcę mienia o wartości nieprzekraczającej 500 zł, przy wiedzy sprawcy, że mienie to pochodzi z kradzieży lub przywłaszczenia, lub pomocy do zbycia takiego mienia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przyjęcia takiego mienia, lub pomocy do jego ukrycia. Rację ma zatem skarżący, iż w takich realiach przedmiotowej sprawy, Sąd Rejonowy w Grudziądzu winien był rozważyć, czy zachowanie oskarżonego K. W. istotnie stanowiło realizację znamion przestępstwa z art. 291 § 2 k.k., czy też wykroczenia z art. 122 § 1 k.w. To implikowało skierowanie sprawy na rozprawę celem rozstrzygnięcia wskazanych wątpliwości co do wartości mienia. Zaniechanie tej powinności nie pozwala na uznanie, iż w toku postępowania spełnione zostały warunki uprawniające do wydania w stosunku do oskarżonego wyroku nakazowego. Nie sposób bowiem uznać, że w sprawie nie było wątpliwości co do okoliczności czynu i winy oskarżonego, co prowadzi do konstatacji, iż doszło do rażącego naruszenia art. 500 § 1 i 3 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Kierując się poczynionymi powyżej uwagami Sąd Rejonowy w Grudziądzu, rozpozna ponownie sprawę, bacząc, by zostały wyjaśnione wszystkie ujawnione w tej sprawie wątpliwości.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w wyroku.

(B.B.)

[ał]